

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ตลอดจนสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริง ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริง ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
๓. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน
๒. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน
๓. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกัน

๔. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของอาจารย์ แตกต่างกัน

๕. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาของวิทยาลัยครู ๓๕ แห่งทั่วประเทศ ผู้บริหารในประชากรทั้งหมดคือวิทยาลัยครูละ ๑ คน รวม ๓๕ คน อาจารย์กำหนดเฉพาะผู้ที่ เป็นหัวหน้าและรองหัวหน้าแผนกที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ในประชากรทั้งหมด คือวิทยาลัยครูละ ๔ คน รวมจำนวน ๒๕๐ คน ส่วนผู้นำนักศึกษาประกอบด้วยนายกสโมสรนักศึกษา อุปนายกสโมสรนักศึกษาของทุกสถาบัน และกรรมการสโมสรนักศึกษาซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple Random Sampling) มารอยละ ๒๕ ของกรรมการทั้งหมดของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง รวมผู้นำนักศึกษาจำนวนประมาณ ๒๔๕ คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน ๔๖๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๔ ในจำนวนนี้เป็นของผู้บริหาร ๓๒ ฉบับ อาจารย์ ๒๕๕ ฉบับ และผู้นำนักศึกษา ๒๐๐ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแยกเป็น ๓ ฉบับ คือ ฉบับที่ ๑ สำหรับผู้บริหาร ฉบับที่ ๒ สำหรับอาจารย์ และฉบับที่ ๓ สำหรับผู้นำนักศึกษา แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ใช้ตามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ ๒ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิดมี ๕ ทางเลือก ใช้ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แบบสอบถามในตอนนี้แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ตามลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ลักษณะด้านร่างกาย ด้านจิตใจและ

อารมณ์ ค่านิยมและมนุษยสัมพันธ์ ค่านิยมและประสบการณ์ ค่านิยมเป็นผู้นำ และค่านิยมปฏิบัติงาน ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการหลายวิธี กล่าวคือ สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูในส่วนกลาง และวิทยาลัยครูที่อยู่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามและรับคืนโดยใช้บริการทางไปรษณีย์สำหรับผู้บริหาร สำหรับอาจารย์และผู้นำนักศึกษา ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากตัวแทนที่ปฏิบัติราชการอยู่ตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ ให้ช่วยแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งเก็บรวบรวมส่งคืนให้แก่ผู้วิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจะได้แยกกล่าวสรุปเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด ๓๒ คน ส่วนใหญ่เป็นชาย คือมีจำนวน ๒๘ คน ในจำนวนนี้เกือบครึ่งหนึ่งคือ ๑๔ คน มีอายุระหว่าง ๔๕ - ๔๙ ปี อายุราชการของผู้บริหารส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง ๒๐ - ๒๔ ปี และผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท

๒. อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้าแผนกที่ปฏิบัติงานค่านิยมกิจการนักศึกษา มีทั้งหมด ๒๒ คน ส่วนใหญ่เป็นชายคือมีจำนวน ๑๓ คน อายุของอาจารย์ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง ๓๐ - ๓๔ ปี ส่วนอายุราชการส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง ๕ - ๙ ปี และอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี

๓. ผู้นำนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด ๒๐๐ คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา คือมีจำนวน ๑๓๕ คน ในจำนวนนี้เป็นนายกสโมสรนักศึกษา ๒๕ คน อุปนายกสโมสรนักศึกษาจำนวน ๑ คน นอกนั้นเป็นกรรมการสโมสรนักศึกษา ผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๒๓ ปี และส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ค.บ. ปีที่ ๒ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดที่วิทยาลัยครู

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูสรุปผลได้ดังนี้ คือ

ก. ความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ผู้บริหารต้องการผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่มีลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก และไม่ปรากฏว่ามีลักษณะใดที่ผู้บริหารต้องการอยู่ในเกณฑ์น้อยหรือน้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีลักษณะที่ผู้บริหารต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด รวม ๒๐ ลักษณะจากทั้งหมด ๕๕ ลักษณะ ได้แก่

ข้อ ๗. จิตใจเข้มแข็งไม่หวั่นไหวเมื่อได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ

ข้อ ๘. เต็มใจที่จะเข้ามารับผิดชอบงานค่านักศึกษากิจการนักศึกษา

ข้อ ๙. จริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน นักศึกษาตลอดจนบุคคลทั่วไป

ข้อ ๑๐. มีเหตุมีผลไม่ถือทิฐิ

ข้อ ๑๑. มีความยุติธรรมในการบริหารงาน

ข้อ ๑๒. ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ

ข้อ ๑๓. สามารถควบคุมอารมณ์ในทุกสถานการณ์

ข้อ ๑๔. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกโอกาส

ข้อ ๑๕. เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในหมู่อาจารย์และนักศึกษา

- ขอ ๒๑. มีความสามารถในการ เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่รวม
งานและนักศึกษา
- ขอ ๒๔. พบงายและ เป็นกันเองกับนักศึกษา
- ขอ ๒๖. เข้าใจถึงธรรมชาติ ความต้องการและทัศนคติของนักศึกษา
- ขอ ๓๘. กล้าตัดสินใจในเรื่องที่รับผิดชอบ
- ขอ ๔๐. มีความสามารถในการ เกื้อหนุนและจูงใจคน
- ขอ ๔๑. สามารถแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้
- ขอ ๔๒. มีความสามารถในการ พุค ซึ่แจ่มและแสดงเหตุผล
- ขอ ๔๓. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ขอ ๔๕. มีความสุขุมรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน
- ขอ ๔๗. รู้จักกระจายงานให้ผู้อื่นรวมงานทำตามความสามารถของแต่ละคน
- ขอ ๕๒. อุทิศเวลาให้กับงานที่ตนรับผิดชอบ

อย่างไรก็ตาม มีบางลักษณะที่ผู้บริหารต้องการ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่ง
เป็นระดับต่ำสุดที่ผู้บริหารประเมิน คือขอ ๓๕ (มีคุณวุฒิสูง เมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย
X = ๓.๔๖) และนอกจากนี้มีบางลักษณะแม้จะถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ก็มีค่าเฉลี่ยที่
ต่ำกว่าลักษณะอื่น ๆ ที่อยู่ในเกณฑ์เดียวกันมาก ได้แก่ขอ ๒๖ (มีฐานะทางเศรษฐกิจ
X = ๓.๕๘) และขอ ๕ (มีอาวุโสในคณาจารย์เมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย
= ๓.๖๒) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องการมีคุณวุฒิสูง
การมีฐานะทางเศรษฐกิจ และการมีอาวุโสในคณาจารย์น้อยกว่าลักษณะด้านอื่น ๆ

๒. อาจารย์ต้องการผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่มีลักษณะต่าง ๆ โดยส่วน
ใหญ่อยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน และไม่ปรากฏว่ามีลักษณะใดที่อาจารย์ต้องการ อยู่ใน
เกณฑ์น้อยหรือน้อยที่สุด มีบางลักษณะที่อาจารย์ต้องการ อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ได้แก่

ข้อ ๘. เต็มใจที่จะเขามารับผิดชอบงานคานากิจการนักศึกษา

($\bar{X} = ๔.๕๔$)

ข้อ ๑๒. ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๔.๕๗$)

ข้อ ๒๕. เข้าใจระเบียบและขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ตนจะต้อง
เกี่ยวข้องด้วย ($\bar{X} = ๔.๕๖$)

อย่างไรก็ตาม มีบางลักษณะที่อาจารย์ต้องการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่ง
เป็นระดับต่ำสุดที่อาจารย์ประเมิน ได้แก่ ข้อ ๕ (มีอาวุโสในคานาวิจัยเมื่อเทียบกับ
อาจารย์ในวิทยาลัย $\bar{X} = ๓.๒๕$) และข้อ ๓๕. (มีคุณวุฒิสูงเมื่อเทียบกับอาจารย์ใน
วิทยาลัย $\bar{X} = ๓.๒๕$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ให้ความสำคัญในเรื่องการมีอาวุ
โสในคานาวิจัยและการมีคุณวุฒิสูงน้อยกว่าลักษณะคานาอื่น ๆ

๓. ผู้นำนักศึกษาต้องการผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่มีลักษณะต่าง ๆ โดย
ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน และไม่ปรากฏว่ามีลักษณะใดที่ผู้นำนักศึกษาต้อง
การอยู่ในเกณฑ์น้อยหรือน้อยที่สุด มีบางลักษณะที่ผู้นำนักศึกษาต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
ได้แก่ ข้อ ๑๒ (ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ $\bar{X} = ๔.๕๗$) และข้อ
๓๕ (กล้าตัดสินใจในเรื่องที่ตนรับผิดชอบ $\bar{X} = ๔.๕๑$)

อย่างไรก็ตาม มีบางลักษณะที่ผู้นำนักศึกษาต้องการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
ซึ่งเป็นเกณฑ์ต่ำสุดที่ผู้นำนักศึกษาประเมิน ได้แก่ ข้อ ๕ (มีอาวุโสในคานาวิจัยเมื่อเทียบ
กับอาจารย์ในวิทยาลัย $\bar{X} = ๒.๕๔$) ข้อ ๒๒ (มีฐานะทางเศรษฐกิจดี $\bar{X} = ๓.๕๔$)
ข้อ ๓๕. (มีคุณวุฒิสูงเมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย $\bar{X} = ๒.๕๒$) ข้อ ๔๖. (เคร่ง
ครัดในกฎและระเบียบในการปฏิบัติงาน $\bar{X} = ๒.๕๖$) และข้อ ๔๘. (ยึดถือคำแนะนำ
ของผู้บังคับบัญชา เป็นหลักในการบริหารงาน $\bar{X} = ๓.๐๗$) แสดงให้เห็นว่า ผู้นำนัก
ศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องการมีอาวุโสในคานาวิจัย การมีฐานะทางเศรษฐกิจดี การ
มีคุณวุฒิสูง น้อยกว่าลักษณะอื่น ๆ และขณะเดียวกันก็ไม่ต้องการผู้บริหารที่เคร่งครัดในกฎ
และระเบียบจนเกินไป หรือคอยแต่ทำตามคำแนะนำของผู้บริหารสูงสุดของวิทยาลัย

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริง

๑. ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูคนปัจจุบัน มีลักษณะต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่ปรากฏว่า มีลักษณะใดที่ผู้บริหารประเมินว่าผู้บริหารกิจการศึกษามีอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดหรือน้อยหรือน้อยที่สุด ในจำนวนนี้มีบางลักษณะที่ผู้บริหารเห็นว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่

- ข้อ ๒๗. เข้าใจกฎหมายเบื้องต้นและกฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = ๓.๘๖$)
- ข้อ ๓๓. มีประสบการณ์ในงานด้านกิจการนักศึกษาสมัยที่ยัง เป็นนิสิต ($\bar{x} = ๓.๘๐$)
- ข้อ ๓๔. มีประสบการณ์ในงานด้านกิจการนักศึกษาขณะที่เป็นอาจารย์ ($\bar{x} = ๓.๑๒$)
- ข้อ ๓๕. มีคุณวุฒิสูง เมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย ($\bar{x} = ๓.๘๖$)
- ข้อ ๓๘. คิดสนใจเค็ดชชชช ฉบับปล้น ไมโลเล ($\bar{x} = ๓.๘๖$)
- ข้อ ๔๖. เกรงครคในกฎและระเบียบในการบริหารงาน ($\bar{x} = ๓.๘๐$)

๒. อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูคนปัจจุบันมีลักษณะต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์มาก ๒ ด้าน คือ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และอารมณ์ ส่วนที่เหลืออีก ๔ ด้านนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารกิจการศึกษามีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งได้แก่ ด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการปฏิบัติงาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่ปรากฏว่า มีลักษณะใดที่อาจารย์ประเมินว่า ผู้บริหารกิจการศึกษามีอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดหรือน้อยหรือน้อยที่สุด

๓. ผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูคนปัจจุบันมีลักษณะต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็

ไม่ปรากฏว่า มีลักษณะใดที่ผู้นำนักศึกษาประเมินว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษามีอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด น้อย หรือน้อยที่สุด แต่มีบางลักษณะที่ผู้นำนักศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษามีอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด แต่ก็มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำมาก ได้แก่

ข้อ ๑. สุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง ($\bar{X} = ๓.๖๑$)

ข้อ ๒. ลักษณะท่าทางและการวางตัวดี ($\bar{X} = ๓.๕๐$)

ข้อ ๔. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ
($\bar{X} = ๓.๕๑$)

ข้อ ๕. เต็มใจที่จะ เข้ามารับผิดชอบงานค่านักศึกษากิจการนักศึกษา
($\bar{X} = ๓.๕๔$)

ข้อ ๑๖. ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๓.๖๖$)

ข้อ ๓๒. เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
ที่วิทยาลัยตั้งอยู่ ($\bar{X} = ๓.๖๒$)

ข้อ ๔๔. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = ๓.๕๐$)

ข้อ ๕๕. ยึดถือคำแนะนำของผู้บังคับบัญชา เป็นหลักในการบริหาร
งาน ($\bar{X} = ๓.๕๔$)

ตอนที่ ๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา
เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษา
ในวิทยาลัยครู

สมมติฐานข้อที่ ๑ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา
เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย
ครู รวม ๕๕ ข้อ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นที่ไม่แตก
ต่างกันอยู่ ๓๒ ข้อ แต่ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .๐๑ อยู่ ๒๓ ข้อ และ เมื่อพิจารณาผลการ เปรียบเทียบในแต่ละคานปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู รวม ๖ คาน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอยู่ ๑ คาน คือ คานจิตใจและ อารมณ์ แต่ทั้ง ๓ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ อยู่ ๕ คาน คือ คานร่างกาย คานสังคมและมนุษยสัมพันธ์ คานความรู้และประสบการณ์ คานความเป็นผู้นำ และคานการปฏิบัติงาน และ เมื่อพิจารณาผลการ เปรียบเทียบทุกคาน รวมกันพบว่า ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๑ ที่ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนัก- ศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย ครู รวม ๕๕ ข้อ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นที่ไม่แตก ต่างกันอยู่ ๑๐ ข้อ แต่ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๑ อยู่ ๔๕ ข้อ และ เมื่อพิจารณาผลการ เปรียบเทียบในแต่ละคาน ปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู รวม ๖ คาน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกคาน และ เมื่อพิจารณาผลการ เปรียบเทียบทุกคานรวมกัน พบว่า ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความ คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๒ ที่ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริง ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ที่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นตรงกัน ได้แก่

- ขอ ๑. สุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง (มาก)
- ขอ ๒. เด็ดมีใจที่จะ เขามารับผิดชอบงานคานกิจการนักศึกษา (มาก)
- ขอ ๓. เข้าใจระ เียบและขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ตนจะต้อง เกี่ยวข้อง (มาก)
- ขอ ๓๒. เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ วิทยาลัยตั้งอยู่ (มาก)
- ขอ ๓๓. มีประสบการณ์ในงานคานกิจการนักศึกษาสมัยที่เป็นนิสิต (มาก)
- ขอ ๓๔. มีประสบการณ์ในงานคานกิจการนักศึกษาขณะที่ เป็นอาจารย์ (มาก)
- ขอ ๔๔. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (มาก)
- ขอ ๔๖. โครงครัดในกฎและระเบียบในการ บริหารงาน (ปานกลาง)
- ขอ ๔๘. ยึดถือคำแนะนำของผู้นบังคับบัญชา เป็นหลักในการ บริหารงาน (ปานกลาง)
- ขอ ๕๔. เป็นผู้ทำงานอย่างมีระเบียบและอย่างมีขั้นตอน (มาก)

ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษา ในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา

สมมติฐานข้อที่ ๓ ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกัน

ผลสรุปของการวิจัย ปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหาร กิจการนักศึกษา ในวิทยาลัยครู รวม ๕๕ ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะ ที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกันอยู่ ๕ ข้อ คือ

- ขอ ๑. สุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง
- ขอ ๕. มีอาวุโสในคานวิจัยเมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย

- ขอ ๒๒. มีฐานะทางเศรษฐกิจดี
- ขอ ๓๕. มีคุณวุฒิสูง เมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย
- ขอ ๔๘. ยึดถือคำแนะนำของผู้บังคับบัญชา เป็นหลักในการบริหารงาน

ส่วนลักษณะที่เหลืออีก ๕๐ ข้อนั้น ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๓ ที่ว่า ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร ศึกษารักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกัน

และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริงทุกข้อ จึงกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ผู้บริหารคาดหวังลักษณะของผู้บริหาร ศึกษารักศึกษาในวิทยาลัยครู สูงกว่าที่เป็นจริง แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างกันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่รุนแรงมากนัก เพราะถึงแม้คะแนนเฉลี่ยจะแตกต่างกัน แต่โดยส่วนใหญ่ก็จัดอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน หรือแม้จะต่างเกณฑ์กันก็ไม่เป็นการข้ามช่อง คือจะอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด กับ มาก

สมมติฐานข้อที่ ๔ ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร ศึกษารักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของอาจารย์ แตกต่างกัน

ผลสรุปของการวิจัย ปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหาร ศึกษารักศึกษาในวิทยาลัยครู รวม ๕๕ ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกันอยู่ ๒ ข้อ คือ ข้อ ๓๕ (มีคุณวุฒิสูง เมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย) และข้อ ๔๘ (ยึดถือคำแนะนำของผู้บังคับบัญชา เป็นหลักในการบริหารงาน) ส่วนลักษณะที่เหลือ อีก ๕๓ ข้อนั้น ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๔ ที่ว่า ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริง

ของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของอาจารย์ แตกต่างกัน

และ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันนั้น ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริงทุกข้อ จึงกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า อาจารย์คาดหวังลักษณะของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูสูงกว่าที่เป็นจริง แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่รุนแรงมากนัก เพราะถึงแม้คะแนนเฉลี่ยจะแตกต่างกัน แต่โดยส่วนใหญ่ก็จัดอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน หรือถึงแม้จะมีที่ต่าง เกณฑ์กันอยู่บ้างก็ไม่เป็นการ ข้ามช่วง คือจะอยู่ในลักษณะมากที่สุดกับมาก หรือมากกับปานกลาง

สมมติฐานข้อที่ ๕ ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา แตกต่างกัน

ผลสรุปของการวิจัย ปรากฏว่า จากลักษณะของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู รวม ๕๕ ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกันอยู่ ๑ ข้อ คือ ข้อ ๓๕ (มีคุณวุฒิสูงเมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย) ส่วนลักษณะที่เหลืออีก ๕๔ ข้อ ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์กับคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกข้อ จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ ๕ ที่ว่า ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา แตกต่างกัน

และ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันนั้น ปรากฏว่า ส่วนใหญ่คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์จะสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริง จึงกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ผู้นำนักศึกษาคาดหวังลักษณะผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูสูงกว่าความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในข้อที่ ๓๘ (กล้าตัดสินใจในเรื่องที่ตนรับผิดชอบ) ที่คะแนนเฉลี่ยทั้งสองลักษณะแตกต่างกันมาก กล่าวคือคะแนน

เฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{x} = ๔.๕๑$) แต่คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๒๐$)

นอกจากนี้มีบางลักษณะที่ปรากฏผลออกมาเป็นที่น่าสังเกต กล่าวคือ ผู้นำนักศึกษาประเมินลักษณะที่เป็นจริงไว้สูงกว่าลักษณะที่พึงประสงค์เล็กน้อย คือ ข้อ ๕ (มีอาวุโสในคณาวิจัยเมื่อเทียบกับอาจารย์ในวิทยาลัย ที่เป็นจริง $\bar{x} = ๓.๒๔$ ที่พึงประสงค์ $\bar{x} = ๒.๙๔$) ข้อ ๘๖ (เคร่งครัดในกฎระเบียบในการบริหารงานที่เป็นจริง $\bar{x} = ๓.๘๗$ ที่พึงประสงค์ $\bar{x} = ๒.๘๒$) และข้อ ๘๘ (ยึดถือคำแนะนำของผู้นบังคับบัญชา เป็นหลักในการบริหารงาน ที่เป็นจริง $\bar{x} = ๓.๕๔$ ที่พึงประสงค์ $\bar{x} = ๓.๐๗$)

ตอนที่ ๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้บริหารที่ตอบว่า มีมนุษยสัมพันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๙ รองลงไปได้แก่ มีความยืดหยุ่นอะลุ้มอล่วยในการปฏิบัติงาน มี ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๕ อาจารย์ที่ตอบว่า มีมนุษยสัมพันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๖ รองลงไปได้แก่ ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คือ มี ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๙ ส่วนผู้นำนักศึกษาที่ตอบว่า พยายามและเป็นกันเองกับนักศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คือ ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๖ รองลงไปได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ คือ มี ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๖

อภิปรายผล

๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ปรากฏว่า ผู้บริหารวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๕ - ๕๕ ปี บุคคลในวัยนี้หากมองในแง่ของช่วง

ชีวิตมนุษย์ ก็ถือว่าเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีความเจริญทางสมองสูงสุด และถ้ามองใน
 ฐานะที่เป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นที่รวมของนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง
 หลายทั้งปวง ก็เรียกได้ว่าเป็นวัยที่กำลังพอเหมาะ ไม่ถ้ามองว่าหนุ่มเกินไปจนถึงกับ
 จะเข้ากับคนรุ่นเก่าที่อาวุโสสูงไม่ได้ และขณะเดียวกันก็ไม่แก่เกินไปจนถึงกับจะถูกเรียก
 ว่าเป็นคนหัวเก่า จึงอาจจะกล่าวได้ว่า ผู้บริหารวิทยาลัยครูส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยที่
 พอเหมาะที่จะก่อให้เกิดคุณูปภาพทางแนวความคิดระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่า ซึ่งจะ
 เป็นผลดีต่อการบริหารงานในวิทยาลัยครูโดยส่วนรวม เกี่ยวกับเรื่องวัยของผู้บริหาร
 สถาบันอุดมศึกษานี้ คอคคัส (Dodds) เคยเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารโดยเฉพาะอธิการ-
 บัติ ควรมีอายุระหว่าง ๔๐ - ๕๐ ปี ซึ่งก็ใกล้เคียงกับวัยของผู้บริหารวิทยาลัยครูโดย
 ส่วนใหญ่ และเมื่อพิจารณาถึงอายุราชการของผู้บริหารวิทยาลัยครู ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่
 ระหว่าง ๒๐ - ๔๐ ปี และมีวุฒิปริญญาโทเป็นส่วนมากนั้น น่าจะเชื่อได้ว่าผู้บริหาร
 วิทยาลัยครูมีประสบการณ์ค่อนข้างสูงและมีพื้นฐานทางวิชาการค่อนข้างดี

สำหรับสถานภาพของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชายและ
 มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๓๕ ปี อายุราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๕ - ๕ ปีนั้น นับได้ว่า
 กำลังอยู่ในวัยหนุ่มฉกรรจ์ซึ่งก็เชื่อว่กำลังมีไฟที่จะทำงาน โดยเฉพาะอาจารย์เหล่านี้
 มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้าแผนกที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา จึงเป็นเครื่อง
 ยืนยันได้ว่า คนรุ่นหนุ่มสาวได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารสถาบันมากขึ้น
 ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดี และเป็นแนวโน้มอย่างหนึ่งของการบริหารการศึกษาในสถาบัน
 อุดมศึกษาทั่วไป หรือแม้แต่สถาบันการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา การที่อาจารย์ตอบแบบ
 สอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานบางอย่างอาจไม่จำเป็นต้อง

^๑ Harold W. Dodds, The Academic President : Educator or Caretaker (New York : McGraw-Hill Book Co., 1962), pp. 10-11.

ที่จะต้องมีผู้บริหารที่มีคุณวุฒิสูง โดยเฉพาะในวิทยาลัยครู ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิ
ปริญญาตรี กล่าวคือ จากการสำรวจในปีการศึกษา ๒๕๒๑ พบว่า อาจารย์ถึงร้อยละ
๖๐.๖๓ มีวุฒิปริญญาตรี^๑

สำหรับผู้นำนักเรียนนั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุ
ระหว่าง ๒๑ - ๒๓ ปี แสดงให้เห็นว่า ผู้นำนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ค่อนข้างจะ
มีอาวุโส ีความเป็นผู้ใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำนักศึกษาเหล่านี้
ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ค.บ. ปีที่ ๒ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของการจัดการศึกษาระดับ
วิทยาลัยครู ทำให้มองเห็นว่า ผู้นำนักศึกษาในวิทยาลัยครูค่อนข้างจะมีการศึกษาดี
เพราะได้ศึกษาถึงระดับปริญญาตรีซึ่งสังคมไทยยอมรับกันว่า เป็นปัญญาชน แนวโน้มใน
อนาคตนั้น เป็นที่เชื่อได้ว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีจะ เข้ามามีบทบาทในองค์กร ของนัก-
ศึกษา และมีฐานะเป็นผู้นำนักศึกษาในวิทยาลัยครูมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการ เปลี่ยน
แปลงในนโยบายของกรมการฝึกหัดครู ที่ต้องการจะลดอัตราการผลิตครูระดับต่ำและหัน
ไปเน้นการผลิตครูระดับปริญญาแทน ซึ่งหมายความว่า จำนวนนักศึกษาครูระดับปริญญา
ตรีจะมีมากขึ้นเป็นลำดับ

๒. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

เมื่อพิจารณาถึงคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการ
นักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา

^๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสภาพปัจจุบันและ
การประเมินผลการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) เฉพาะกรณี
การฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กรมพลศึกษา และกรมศิลปากร (กรุงเทพฯ-
นคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๒), หน้า ๔๑.

ปรากฏว่า ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน และไม่ปรากฏว่ามีลักษณะใดที่ทั้ง ๓ กลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์น้อยหรือน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ใค้อาศัยแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีผู้แสดงทัศนะไว้ จึงทำให้ลักษณะต่าง ๆ มีแนวโน้มไปในทางบวก (positive) ยกเว้นบางลักษณะที่อาจจะมองได้หลายแง่ ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว อย่างไร และอีกประการหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าของอาจารย์และผู้นำนักศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความรู้สึกในการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องของควย (involvement) กับเรื่องที่ตนประเมิน ในฐานะที่ผู้บริหารกิจการศึกษาก็คือ ผู้แทนของผู้บริหาร ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านกิจการนักศึกษา ส่วนอาจารย์และผู้นำนักศึกษาอาจจะเห็นว่าตนเองมีส่วนรับรู้หรือมีส่วนได้เสียกับผลที่จะได้รับจากการประเมินน้อย จึงอาจไม่รู้สึกยินดียินร้ายหรือแสดงออกอย่างเด่นชัดว่า ต้องการผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่เด็ดขาดหรือชัดเจนลงไป

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูที่นำเสนอเป็นอันดับแรกก็คือ การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาต้องการผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ทั้ง ๓ กลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาเห็นว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารกิจการนักศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง เพราะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน หากขาดลักษณะดังกล่าวนี้ ก็อาจจะกลายเป็นจุดที่ทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายได้ ดังที่ โปยม วรรณศิริ ได้กล่าวสรุปถึงรูปแบบของการเดินขบวนประท้วงหรือเรียกร้องต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาว่า มีอยู่ ๓ ลักษณะ คือ ประการแรกเป็นการเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา ประการที่สองเป็นการรักษาประโยชน์ของสถาบัน และ

ประการที่สามเป็นการรักษาศักดิ์ศรีของสถาบัน กรณีที่นักศึกษาวิทยาลัยครูอุตรธานีเดินขบวนประท้วงการบริหารงานของผู้อำนวยการวิทยาลัย ในปีพ.ศ. ๒๕๑๔ นั้น ก็เนื่องมาจากสาเหตุของการทุจริตคอร์ปชั่น^๑ หรือผู้บริหารขาดความซื่อสัตย์นั่นเอง

อีกลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ ความเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจ ซึ่งเป็นหนึ่งในสองลักษณะที่ผู้นำนักศึกษา ต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งผู้บริหารก็ต้องการอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน และอาจารย์ก็ต้องการอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = ๔.๔๘$) สำหรับผู้บริหารอาจจะเห็นว่า การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้บริหารกิจการนักศึกษา เพราะไม่ต้องการที่จะให้ตัวเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยสั่งการในงานกิจการนักศึกษาโดยไม่จำเป็น เพราะหากผู้บริหารกิจการนักศึกษาไม่กล้าตัดสินใจย่อมหมายความว่า ภาระในเรื่องนี้จะตกอยู่กับผู้บริหารซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง และหากสภาพเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อย ๆ และขยายวงกว้างออกไป ก็จะเกิดภาวะการบริหารงานแบบรวมอำนาจ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมสำหรับวิทยาลัยครูซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา ดังที่วิลเลียม (Williams) กล่าวว่า การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการกระจายอำนาจและกระจายงานออกไปให้มากที่สุดตามความเหมาะสมและความสามารถเฉพาะกลุ่ม ซึ่งหมายรวมถึงการกระจายความรับผิดชอบต่าง ๆ และการตัดสินใจดำเนินงานให้กับกลุ่มที่รู้เรื่องของเขาดีที่สุด^๒

^๑ โปยม วรรณศิริ, "พลังนิสิตนักศึกษาไทย," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๘ (ตุลาคม - พฤศจิกายน, ๒๕๑๖) : ๑๕ - ๑๖

^๒ Robert L. Williams, The Administration of Academic Affairs in Higher Education (Michigan : The University of Michigan Press, 1966), p.30.

เรื่องที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งก็คือ การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา ให้ความสำคัญในเรื่อง ความอาวุโสในตำแหน่งวิทยุ และคุณวุฒิ ผู้บริหารกิจการนักศึกษาใน วิทยาลัยครูน้อยกว่าลักษณะอื่น ๆ ซึ่งขัดแย้งกับผลงานการวิจัยของ ยุทธนา พุนทอง ที่ได้ ทำการศึกษาถึงทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูต่อระบบอาวุโส ซึ่งผลการ วิจัยพบว่า ทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหาร ให้ความสำคัญมีอาวุโสในตำแหน่งวิทยุสูงกว่าอาจารย์ และผู้วิจัยได้ให้เหตุผลเกี่ยวกับเรื่อง นี้ว่า "ผู้มีอายุมากให้ความสำคัญและยอมรับในเรื่องวิทยุมากกว่าผู้มีอายุน้อย" อย่างไรก็ตาม ก็คือเมื่อผลการวิจัยครั้งนี้ออกมาในลักษณะ เกือบจะตรงกันข้าม ก็อาจจะเนื่องมาจากการ ที่ผู้บริหารต้องการที่จะลดช่องว่างระหว่างผู้บริหาร กิจการ นักศึกษากับนักศึกษา ไม่ให้แตก ต่างกันมากจนเกินไปก็เป็นได้ สำหรับอาจารย์อาจจะต้องการผู้บริหาร กิจการ นักศึกษาที่ ไม่อาวุโสในตำแหน่งวิทยุมากนัก เพราะ เห็นว่าคนหนุ่มมีความกระฉับกระเฉงและกระตือรือร้นที่จะทำงานมากกว่า และสำหรับผู้นำนักศึกษาอาจจะไม่ต้องการผู้ที่อาวุโสในตำแหน่งวิทยุ มากนัก เพราะจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางแนวความคิด อันจะเป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานของตน

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยว กับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร กิจการ นักศึกษาในวิทยาลัยครูที่เห็นได้ชัดและน่าสังเกต ก็คือ การ เคารงครดีในกฎระเบียบในการ บริหารงาน ที่ผู้บริหารต้องการอยู่ในเกณฑ์ มาก แต่อาจารย์และผู้นำนักศึกษาต้องการ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรื่องนี้อาจเป็นไปได้ที่

ยุทธนา พุนทอง, "ทัศนคติของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูต่อ ระบบอาวุโส" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๑), หน้า ๔๘.

ผู้บริหาร เห็นว่า การเคร่งครัดในกฎระเบียบเป็นเรื่องจำเป็น เพราะจะเป็นปัจจัยที่จะทำให้กลไกต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ส่วนอาจารย์และผู้นำนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่อาวุโสน้อยกว่าอาจเห็นเป็นเรื่องไม่สู้จะดี โดยเฉพาะนักศึกษา เป็นคนในวัยหนุ่มสาว ซึ่งโดยธรรมชาติต้องการความมีอิสระเสรีในทุก ๆ ด้าน^๑ ในภาวะเช่นนี้ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยควรเคร่งครัดหรือเข้มงวดในบางเรื่อง และบางครั้งก็ควรใช้ความอะลุ้มอล่วยในการบริหารงาน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ฮาร์ริงตัน (Harrington) ที่กล่าวว่า คณบดีฝ่ายนิสิต (Dean of Students) ควร เป็นผู้ที่มีรู้จักยืดหยุ่นในการใช้อำนาจที่มีอยู่ตามความเหมาะสมแก่สถานการณ์ที่เกิดขึ้น^๒

๓. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ยกเว้นผู้บริหารที่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากการที่ผู้บริหาร เป็นผู้รับผิดชอบในการ เลือกสรรผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารกิจการนักศึกษาโดยตรง ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่า "รองอธิการนั้นให้สภาแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการจากคณาจารย์ประจำวิทยาลัยครู"^๓ ในทางปฏิบัติผู้บริหารคือ

^๑ โปยม วรรณศิริ, "บทบรรณาธิการ" หน้า ๕.

^๒ Thomas F. Harrington, Student Personnel Work in Urban Colleges p.294.

^๓ "พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘," หน้า ๓๑.

อธิการ จึงต้องเลือกคนที่มีความสามารถและตนเองเห็นว่า เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ จึงทำให้แนวโน้มของการประเมินเป็นไปในทางมาก ส่วนอาจารย์และผู้นำนักศึกษา เห็นว่า ผู้บริหารกิจการศึกษามีลักษณะต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งแสดงว่ายังไม่ อยู่ในระดับที่ควรจะเป็น และอาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่ทั้ง ๒ กลุ่มคือ อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาไม่มีส่วนรู้เห็นในการ เลือกสรรผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารกิจการศึกษาก็เป็นได้

๘. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำ นักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการศึกษาในวิทยาลัยครู

สมมติฐานข้อที่ ๑ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร กิจการการศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฟรีแมน (Freeman) ที่ได้ศึกษา วิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับอายุของคนในวัยต่าง ๆ และพบว่าคนที่ระดับอายุ แตกต่างกันจะมีทัศนคติแตกต่างกัน^๑ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา แตกต่างกันนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ก็จะพบว่า แตกต่างกันเป็นเพียงบางลักษณะเท่านั้น

^๑ Frank S. Freeman, Theory and Practice of Psychological Testing 3d ed. (New York : Holt, 1962), p.245.

สมมติฐานข้อที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริง ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แตกต่างกัน

ผลการวิจัย ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสังเกตอย่างยิ่ง เพราะการประเมินลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู เป็นการประเมินตั้งบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น ทำให้มองเห็นว่า แม้จะเป็นบุคคลคนเดียวกัน มีลักษณะและพฤติกรรมอย่างเดียวกันยังทำให้ ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา ประเมินลักษณะต่าง ๆ แตกต่างกัน เรื่องนี้อาจจะเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่อง อายุ บทบาท และสถานภาพที่แตกต่างกันของทั้ง ๓ กลุ่มก็เป็นได้ และอีกประการหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากการจัดระบบบริหารงานภายในของวิทยาลัยครูบางแห่ง ที่จัดสายงานโดยให้แผนกต่าง ๆ ขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการ แทนที่จะขึ้นตรงต่อผู้บริหารกิจการนักศึกษาโดยตรง ทำให้ความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างผู้บริหาร กิจการนักศึกษา กับอาจารย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ถูกจำกัดลงไป ทำให้การประเมินคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงก็เป็นได้

๕. เปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา

สมมติฐานข้อที่ ๓ ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยนี้ทำให้มีเรื่องที่น่าพิจารณาต่อไปว่า เพราะเหตุใดลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของ

ผู้บริหาร ภารกิจ การศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จึงแตกต่างกัน ในเมื่อผู้บริหาร เป็นผู้คัดเลือกและ เสนอชื่อผู้สมควร ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ภารกิจ การศึกษา เพื่อให้สภาการฝึกหัดครู แต่งตั้งด้วยตนเอง ซึ่งโดยความเป็นจริงก็คงจะ เลือกคนที่ตนเห็นว่า มีความเหมาะสมหรือมีแนวความคิดที่จะทำงานร่วมกันได้ แต่ก็อาจเป็นไปได้ที่ผู้บริหาร วิทยาลัยครู บางแห่งไม่ ใช้อำนาจของตนโดยตรง แต่ใช้วิธีการสรรหาหรือไม่ก็ใช้วิธีให้คณาจารย์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง วิธีการ เช่นนี้ย่อมมีทางเป็นไปได้ที่อาจจะได้บุคคลที่มีคะแนนนิยมสูง แต่ไม่ตรงกับทัศนะของผู้บริหาร หรือวิทยาลัยครู บางแห่ง ผู้บริหาร อาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลด้วยตนเองแต่มีข้อมูลไม่พอเพียง จึงได้บุคคลที่ขาดคุณลักษณะบางประการที่ตนต้องการ ก็เป็นได้ อีกประการหนึ่งความแตกต่างกันระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริง อาจจะ เกิดจากข้อจำกัดในเรื่องตัวบุคคล คือมีอาจารย์ที่อยู่ในข่ายการพิจารณาไม่มากนัก จึงหาผู้ที่คุณสมบัติดีพร้อมทุกอย่างได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านภารกิจ การศึกษา เป็นงานที่หนัก ซึ่งผู้รับผิดชอบจะต้องอุทิศตัวและ เสียสละทุกอย่าง ถ้าเป็นอาจารย์ชายต้องเสียสละแม้กระทั่งครอบครัว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในข้อที่ทั้ง ๒ ลักษณะแตกต่างกันพบว่า คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่เป็นจริงทุกลักษณะ หรือกล่าวได้ว่าผู้บริหารคาดหวังลักษณะผู้บริหาร ภารกิจ การศึกษาสูงกว่าความเป็นจริง จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหาร ภารกิจ การศึกษาในวิทยาลัยครู ควรจะไต่ปรบปรุงลักษณะและพฤติกรรมบางประการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยกเว้นลักษณะบางประการที่ทั้ง ๒ ลักษณะไม่แตกต่างกัน

เกรียงไกร วนิชพงศา, "แนวปฏิบัติงานทางฝ่ายการนักศึกษา," ใน เอกสารการสัมมนาผู้ดำเนินงานกิจกรรมรวมหลักสูตรของสถานศึกษาฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู หน้า ๓๓.

สมมติฐานข้อที่ ๔   ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร
กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู   ตามความคิดเห็นของอาจารย์   แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า   ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร
กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู   แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑   ซึ่งเป็น
ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้   ผลที่ปรากฏเช่นนี้บ่งชี้ว่าเป็นเรื่องที่ยุติการบริหารวิทยาลัยและผู้บริหาร
กิจการนักศึกษาควรจะได้ให้ความสนใจ   เพราะหมายถึงว่า   ครุฑาที่อาจารย์เหล่านี้มีต่อ
ผู้บริหารกิจการนักศึกษาอาจจะอยู่ในระดับที่จะเป็นผลเสียต่อการทำงานก็เป็นได้   เมื่อ
พิจารณาถึงสาเหตุปัจจัยที่ทำให้ผลการวิจัยออกมาในลักษณะเช่นนี้   อาจจะเนื่องมาจาก
การที่อาจารย์ไม่มีส่วนร่วมเห็นในการพิจารณาผู้ที่เหมาะสมสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร
กิจการนักศึกษา   หรือไม่ก็เป็นเพราะความไม่เหมาะสมในการจัดระบบบริหารงานภายใน
วิทยาลัยครู   ที่ไม่เอื้อต่อการที่ผู้บริหารจะแสดงคุณลักษณะหรือพฤติกรรมบางอย่างให้
ปรากฏ   อย่างไรก็ดี   ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู   ควรจะได้ปรับปรุงแก้ไข
หรือเสริมสร้างลักษณะหรือพฤติกรรมบางประการที่ขาดหรือคอยไปตามทัศนคติของอาจารย์
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สมมติฐานข้อที่ ๕   ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร กิจ-
การนักศึกษา   ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา   แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า   ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร
กิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู   ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา   แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑   ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้   และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อพบว่า   ส่วนใหญ่คะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าที่เป็นจริง   แสดงว่า   ผู้นำนัก-
ศึกษาคาดหวังลักษณะผู้บริหาร กิจการนักศึกษาไว้สูงกว่าความเป็นจริง   ที่เป็นเช่นนี้อาจ
จะเนื่องมาจากความแตกต่างกันในเรื่องอุดมการณ์ในการทำงาน   ระหว่างผู้บริหาร กิจการ
นักศึกษากับผู้นำนักศึกษา   โดยที่ผู้บริหาร กิจการนักศึกษาถือว่าตนจะต้องบริหารงานสนอง
นโยบายของสถาบัน   ส่วนผู้นำนักศึกษาย่อมถือประโยชน์ของนักศึกษา เป็นที่ตั้ง   ซึ่งบาง

ครั้งผู้บริหารกิจการนักศึกษาอาจสนองตอบไม่ได้ ทำให้ผู้นำนักศึกษามองผู้บริหารกิจการนักศึกษาอย่างมีอคติได้

เมื่อพิจารณาผลสรุปที่ได้จากการวิจัยโดยรวม ๆ จึงพอจะกล่าวได้ว่า ถึงแม้ว่าผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจการกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู โดยส่วนใหญ่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็มีบางลักษณะที่ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ซึ่งน่าจะถือเป็นจุดรวมในอันที่จะใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูได้เป็นอย่างดี และสำหรับลักษณะบางประการที่ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น หากมองให้ละเอียดลงไปก็มิได้เกิดจากการมีจุดยืนที่แตกต่างกัน หากแต่เกิดจากการให้ความสำคัญในระดับที่ต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากผู้บริหารกิจการนักศึกษาเสริมสร้างคุณลักษณะเหล่านั้นได้อย่างครบถ้วนก็จะช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของตนได้เป็นอย่างดี การที่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาคาดหวังลักษณะของกิจการกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู โดยส่วนใหญ่ไว้สูงกว่าความเป็นจริง ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องหวาดวิตกจนเกินไป เพราะถึงแม้ว่าจะมีผลทำให้ศรัทธาที่ทั้งสามกลุ่มมีต่อผู้บริหารกิจการนักศึกษาไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่ก็เป็นเรื่องที่พอจะแก้ไขได้ และควรตระหนักถึงความจริงอยู่อย่างหนึ่งว่า ะหว่างโลกของอุดมคติกับโลกของความเป็นจริงนั้นช่องว่างย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ

ขอเสนอแนะ

ก. ขอเสนอแนะ สำหรับผู้เกี่ยวข้องของ

๑. ในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู แม้ว่าผู้บริหารหรืออธิการจะมีอำนาจตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูในการ เสนอชื่อบุคคลที่ตนเห็นสมควร เพื่อให้สภาการฝึกหัดครูแต่งตั้งก็ตาม แต่ก็ควรใช้วิธีการสรรหาในรูปแบบของคณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้แทนจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งจากอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้บุคคลที่เหมาะสมยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมด้วยนั้นอาจ

ลำบากในทางปฏิบัติและไม่เหมาะสมในหลาย ๆ ประการ จึงอาจจะไม่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมโดยตรง แต่ควรหาวิธีที่จะให้โอกาสซึ่งแนวโน้มของผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งนี้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาในวิธีที่เหมาะสม

๒. ผู้บริหารกิจการนักศึกษาควรจะได้ปรับปรุงแก้ไขหรือเสริมสร้างลักษณะประจำตัวบางประการที่เห็นว่าบกพร่องหรือคอยไปให้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ผู้บริหารวิทยาลัยควรจะได้เห็นความสำคัญของการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาหรือเสริมสร้างคุณลักษณะและประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหารกิจการนักศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม

๔. กรมการฝึกหัดครูและผู้บริหารวิทยาลัยควรจะมีการดำเนินการอันเป็นการกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงระบบบริหารภายในวิทยาลัย โดยเน้นในเรื่องของการกระจายอำนาจ หรือบริหารงานในรูปของคณะกรรมการ เพราะจะช่วยให้การวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ เป็นไปด้วยความรอบคอบยิ่งขึ้น

๕. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

๑. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารตำแหน่งอื่น ๆ ในวิทยาลัยครู เช่น อธิการ ผู้บริหารงานวิชาการ เป็นต้น

๒. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูในลักษณะเดียวกันนี้ โดยให้ผู้บริหารกิจการนักศึกษารวมเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

๓. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูในลักษณะเดียวกันนี้เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อจะได้ทราบว่าผู้บริหารกิจการนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมหรือคุณลักษณะต่าง ๆ เพียงใด

๔. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ กับในวิทยาลัยครู เพื่อจะได้ทราบว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร